

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.II.20.755/2015/6. szám**

A Szegedi Ítéltábla a dr. Czirmes Györgyügyvéd által képviselt I. r., II. r., III. r. és IV. r. felpereseknek - a dr. Földházi Zsoltügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. június 19. napján kelt 23.P.20.745/2014/22. számú ítélete ellen a felperesek részéről 23. sorszámmal előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T:**

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 300 000 (háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer)Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

**I N D O K O L Á S**

Az alperes jogelődje, a **(jogelőd neve)** Zrt. mint hitelező és a **(adós neve)** Kft. mint adós 2008. október 2. napján **(kölcshozzerződés száma)** számmal jelölt kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperesi jogelőd 130 000 000 Ft kölcsönt folyósított az adós részére. A szerződés biztosítékaként az adós és a **(M2.)** Kft. a tulajdonukat képező ingatlanokra keretbiztosítéki jelzálogjogot és vételi jogot alapítottak az alperesi jogelőd javára, emellett az adós kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek a teljesítéséért a felperesek garanciaszerződés elnevezéssel készfizető kezességet vállaltak. A kölcsönszerződés 2009. június 4. napján módosításra került, a módosítás azonban a kölcsön összegét nem érintette. A kölcsönszerződés módosítására figyelemmel a felperesek és az alperesek jogelődje újabb kezési szerződést kötöttek, amelyben a felperesek az adós módosított kölcsönszerződés alapján fennálló kötelezettségeinek a teljesítéséért készfizető kezességet vállaltak.

Az alperes a kölcsönszerződést az adós súlyos szerződésszegésére hivatkozással 2010. szeptember 6. napján azonnali hatállyal felmondta.

A Szegedi Törvényszéken 7.G.40.167/2011. számon a felperesek, továbbá a **(M2.)** Kft. és a **(adós neve)** Kft. pert indított jelen per alperese ellen az alperes számadásra kötelezése, valamint az általuk a kölcsönszerződés alapján készített elszámolás helyességének megállapítása iránt. Keresetüket egyebek között a kölcsönszerződés részbeni érvénytelenségére alapították. A Szegedi Törvényszék keresetet elutasító ítéletét jelen ítéltábla a Gf.I.30.244/2012/4. számú ítéletével helybenhagyta, a jogerős ítéletet a Kúria a Gfv.VII.30.244/214/2. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A jogerős ítélet indokolása szerint a jelen perbeli kölcsönszerződés - a mellékkötelezettségeket rögzítő megállapodásokra is kiterjedően - nem minősül fogyasztói szerződésnek.

A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen a kölcsönszerződés, másodlagosan a szerződés felmondása érvénytelenségének megállapítását kérték. Álláspontjuk szerint a perbeli kölcsönszerződésbe beépítésre kerültek a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) fogyasztói szerződésekre vonatkozó 213. §-ának rendelkezései, ami nem hagyható figyelmen kívül a szerződés fogyasztói, fogyasztási jellegének megítélése során. Elsődleges kereseti kérelmük indokaként arra hivatkoztak, hogy a szerződés tárgya, azaz a kölcsön összege nem került egyértelműen meghatározásra, miután azt a „deviza árfolyamváltozása, a deviza árfolyamrés változása, illetve a költségek” befolyásolják. Érvelésük szerint a kölcsönösszeg meghatározásának hiánya sérti az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 523. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a szerződés mint jogszabályba ütköző, a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmis. Hangsúlyozták, a perbeli szerződés nem deviza, vagy deviza alapú szerződés, hanem forint hitel, miután a szerződés szövege devizára utaló kifejezést nem tartalmaz, így minden ahhoz kapcsolódó többletköltség kikötése, felszámolása tisztességtelen, ezáltal semmis. Tisztességtelennek tekintették az árfolyamváltozásból eredő többletteleh adósra történő áthárítását, valamint az árfolyamrés alkalmazására vonatkozó kikötéseket is. Hivatkoztak a fentiekén túl arra, hogy a szerződés nem tartalmazza a költségeket, ezáltal az a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján is érvénytelen.

Másodlagos keresetük indokaként kifejtették, az IMF és a Magyar Állam között 2008-ban létrejött megállapodás alapján az alperesnek módja lett volna az államtól, mint garantortól a megemelt törlesztő részletek arányos részét lehívni, csökkentve ezzel az adós terheit. Ennek elmulasztása megítélésük szerint az adós késedelmét kizáró jogosulti késedelemként, és a Ptk. 4. §-ában foglalt együttműködési alapelv megsértéseként értékelhető. Az EBH2001.439. számú eseti döntésre utalva hivatkoztak továbbá arra, hogy az adóssal szemben indult felszámolási eljárásra tekintettel az alperesnek velük, mint kezesekkel szemben követelése nem lehet, a kezesi kötelezettség, mint járulékos kötelelem ugyanis osztja a főkötelelem sorsát, így az csak a felszámolási eljárás keretében értelmezhető.

Megkeresett bíróság útján indítványozták az MNB volt alelnökének, Auth Henriknek a tanúkénti meghallgatását arra vonatkozóan, hogy nevezett 2005-ben értesítette a hazai bankokat a deviza alapú hitelek veszélyeiről és következményeiről.

Az alperes elsődleges ellenkérelmében a per megszüntetését kérte arra hivatkozva, hogy a felperesek jelen perben érvényesített követelése ítélt dolog a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.244/2012/4. számú, valamint a Kúria Gfv.VII.30.244/2014/2. számú ítéletében foglaltakra tekintettel. Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a kölcsön összege a kölcsönszerződésben pontosan meghatározásra került 130 000 000 Ft-ban. Álláspontja szerint az árfolyamváltozás, árfolyamrés és a különböző költségek csak a deviza alapú kölcsönszerződések elszámolása körében értelmezhetők. Hangsúlyozta, a perbeli szerződés nem fogyasztói szerződés, ezért arra a Hpt. 213. §-ában foglaltak nem irányadók.

Állította, hogy a szerződés felmondása okszerű és jogszerű volt a részéről, az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, míg az IMF és a Magyar Állam közötti megállapodás a peres felek jogviszonyára nem hat ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 1 270 000 Ft perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 1 500 000 Ft feljegyzett eljárási illetéket.

Határozatának indokolásában rámutatott, a Szegedi Ítéltábla a Pkf.II.20.764/2014/1. számú határozatával az alperes által hivatkozott pergátló kifogást elbírált, azt alaptalannak ítélte.

A jogvita érdemét illetően kiemelte, a perbeli szerződést a Kúria deviza alapú kölcsönszerződésnek

minősítette, és jogerős döntés tartalmazza azt is, hogy a kölcsönszerződés nem tekinthető fogyasztói, illetve fogyasztási szerződésnek, így azt a felperesek már nem vitathatják.

Hangsúlyozta, a perbeli szerződésben a kölcsön összege forintban pontosan meghatározásra került, és bár a törlesztés időszakában az árfolyamváltozás, illetőleg az árfolyamrés és az egyoldalú szerződésmódosítás miatt a törlesztő részletek összege kétségtelenül változhat, az a kölcsönbevevő ellenszolgáltatásának időszakát érinti, ami ebből a szempontból független a kölcsönbeadó szolgáltatásától.

Nem találta alkalmazhatónak a Hpt. 213. §-ában foglalt szabályokat, miután arra csak fogyasztási, illetőleg lakossági kölcsönszerződések esetében kerülhet sor, a perbeli azonban ilyennek nem tekinthető. Rámutatott, a felperesi hivatkozással szemben sem az egyedi kölcsönszerződés, sem az annak részét képező üzletszabályzat nem tartalmaz utalást a Hpt. 213. §-ára.

Utalt arra, a peres felek magánjogi jogviszonyában nincs jelentősége a Magyar Állam és az IMF közötti megállapodásnak, azzal összefüggésben a kölcsönszerződés nem tartalmaz az alperesre vonatkozó kötelezettséget, és ilyet jogszabály sem írt elő. Erre figyelemmel sem a felperesek által hivatkozott polgári jogi alapelvek alperes általi megsértését, sem a jogosulti késedelem fennállást nem találta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, abban elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan az ítélet keresetük szerinti megváltoztatását kérték.

Az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjukat fenntartva kiemelték, ha a perbeli kölcsönszerződés formálisan nem tekinthető fogyasztói szerződésnek, az azért semmis, mert abba beépítésre kerültek a Hpt. szerződéskötéskor hatályos, és a fogyasztói szerződésekre vonatkozó 211-213. §-ai, azaz olyan jogszabályi rendelkezések, amelyek a nem fogyasztói szerződésekre nem alkalmazhatók. Ha viszont tartalmilag fogyasztóinak minősül a szerződés, az nem felel meg az Európai Unió fogyasztók védelméről szóló 93/13/EGK irányelvében, közelebbről az irányelv melléklete 3. cikk (3) bekezdésében részletezett feltételeknek, és ez esetben ez okból semmis. Utaltak arra, az irányelv kizárja az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőséget és az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítését előzetes tájékoztatás hiányában. Az alperes viszont az általa hivatalból előre ismert és automatikus módosítással beépített árfolyam- növekedést utólag a kölcsönbevevőre hárította, ami tisztességtelen, ezáltal semmis kikötés.

Továbbra is állították, hogy a szerződésben a kölcsön összege nincs meghatározva, a tőke ugyanis az árfolyamváltozás miatt valójában nem is jelölhető meg pontosan.

Megismételték azt az érvelésüket, miszerint az alperes az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, amikor a törlesztés egy részét a Magyar Államtól nem igényelte, ha ezt megtette volna, nem lett volna szükség a szerződés felmondására. Kifogásolták, hogy e körben az elsőfokú bíróság nem foganatosította az általuk felajánlott bizonyítást, és nem adott lehetőséget arra, hogy további bizonyítási indítványait előterjesszék a felek szerződéskötés előtti és alatti együttműködési kötelezettségének alátámasztására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, megismételve az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontját.

### **A fellebbezés alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései és érdemi döntése is helytálló, ezért ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta az ítéletábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.

Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt, jogerős ítélet már megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem fogyasztói szerződés, így ez a kérdés ítélt dolognak minősül, következésképpen a felperesek ezt már jelen perben sem tehetik vitássá (Pp. 229. § (1) bekezdés). Nem fogadható el a felpereseknek az a fellebbezésben kifejtett álláspontja, miszerint a formai szempontból nem fogyasztói szerződés tartalmi szempontból minősül fogyasztóinak, mivel abba beépítésre kerültek a (Hpt.) szerződéskötéskor hatályos 211-213. §-ai. Egyrészt ugyanis azt, hogy egy szerződés fogyasztói, vagy nem fogyasztói, alapvetően a szerződéskötés célja határozza meg, nem pedig annak tartalma, másrészt a szerződési szabadság Ptk. 200. § (1) bekezdésén alapuló elvből következően nincs akadálya annak, hogy a felek olyan jogszabályi rendelkezéseket emeljenek be megállapodásukba, és ezzel tegyék azokat magukra nézve kötelezővé, amelyek enélkül nem vonatkoznának az adott jogviszonyra. A fogyasztók védelmében hozott jogszabályi előírások szerződési rendelkezések között történő feltüntetése azonban a nem fogyasztói szerződést nem teszi fogyasztóivá. Megjegyzendő, sem a perbeli egyedi szerződés, sem az annak részét képező HIT/2006.05.31/IFI. számú alperesi üzletszabályzat nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint a kölcsönszerződést kötő felek magukra nézve kötelezőnek tekintenék a Hpt. 211-213. §-ában írtakat, és szövegszerűen sem kerültek ezek a törvényi előírások beépítésre a szerződésbe. Utal továbbá e tekintetben az ítélőtábla arra, hogy a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 211. §-a a hitelintézet által köthető betétszerződésre és értékpapír kibocsátásra vonatkozóan tartalmaz szabályokat, a perbeli szerződés viszont nem tartozik ezeknek a jogügyleteknek a körébe, emellett az alperesi jogelőd nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás volt. A Hpt. felperesek által hivatkozott további rendelkezései, nevezetesen a 212. és 213. §-ok a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemeit határozzák meg. Ezeknek a törvényi rendelkezéseknek a szerződésbe való beemelésére vonatkozó felperesi állítás nem értelmezhető, hiszen a felperesek mind az elsőfokú eljárásban, mind fellebbezésükben többek között azt kifogásolták, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdésében meghatározott egyes kötelező tartalmi elemek (kölcsön összege, költségek) hiányoznak a szerződésből.

Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 212-213. §-ai a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésekre vonatkoznak. A fogyasztási szerződés fogalmát a Hpt. 2. sz. melléklet III.5. pontja, a lakossági kölcsönszerződés fogalmát pedig ugyanezen melléklet 13. pontja határozta meg, az előbbi tartalmilag a Ptk. 685. § e) pontjának a fogyasztói szerződés fogalmát rögzítő rendelkezéséhez hasonlóan, azzal a megszorítással, hogy a fogyasztási szerződés alanya fogyasztóként csak természetes személy lehetett. A perbeli kölcsönszerződést viszont jogi személyek kötötték egymással, így a Hpt. fogyasztási szerződésre vonatkozó rendelkezései önmagában e tényből fakadóan sem vonatkozhatnak a jelen jogügyletre.

Mindezek következtében a Tanács fogyasztóvédelem körében hozott 93/13/EGK. irányelvének sérelmére a felperesek megalapozottan nem hivatkozhatnak. Lényeges emellett, hogy a szerződés felperesek által kifogásolt kikötései, illetve hiányosságai (az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya, az alperest megillető egyoldalú szerződésmódosítási jog szabályozása, a kölcsönbevevő igényérvényesítési jogának korlátozása) helytállóságuk esetén e kikötések tisztességtelenségét eredményeznék. A nem fogyasztói szerződésben alkalmazott tisztességtelen általános szerződési feltételek megtámadhatók (Ptk. 209/A. § (1) bekezdés), a megtámadási határidő egy év, ami a Ptk. 236. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a sérelmet szenvedő fél teljesítésekor kezdődik. Jelen esetben - amint arra az alperes helyesen hivatkozott - a felperes ezt az egy éves megtámadási határidőt elmulasztotta, így az általa kifogásolt szerződési kikötések tisztességtelensége érdemben nem vizsgálható.

A felperes fellebbezésében fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a kölcsön összege nem került a

szerződésben meghatározásra. Az ítéletábra ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a Ptk. 523. § (1) bekezdése értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzintézet, vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. Az idézett törvényi rendelkezésből következően a kölcsön összege az, amelyet a szerződésben a feleknek egyértelműen meg kell határozni, a kölcsönbevevő által teljesítendő ellenszolgáltatás azonban lényegében csak az ún. szívességi kölcsön esetén határozható meg konkrét összegben, nevezetesen amikor a kölcsönbevevő kizárólag a részére folyósított kölcsön összegével azonos összeget köteles visszafizetni a hitelezőnek, azaz nem terheli sem ügyleti kamat, sem költségek, vagy egyéb járulékok. Egyéb esetekben a kölcsönbevevő által teljesítendő ellenszolgáltatás rendszerint pontosan nem számítható ki a szerződéskötéskor, az ugyanis függ a teljesítés, illetve teljesítések időpontjától, ezen felül deviza alapú ügyleteknél az árfolyamváltozástól, változó kamatozású szerződéseknél pedig a kamatláb módosulásától is. Jelen esetben a kölcsön összegét, azaz az alperes által a kölcsönbevevő részére a szerződés alapján folyósítandó összeget a szerződés konkrétan, számszerűen tartalmazza, 130 000 000 Ft-ban határozva meg azt. Az ellenszolgáltatás, azaz a kölcsönbevevő által teljesítendő összeg az, amit a szerződés számszerűen nem rögzít, de a fentiek szerint ilyen követelményt a vonatkozó jogszabályi előírások nem is támasztanak a szerződéssel szemben, emellett az ellenszolgáltatás konkrét,összegszerű megjelölése - a szerződés ezt érintő kikötéseire figyelemmel - a szerződéskötéskor nem is volt lehetséges.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperesek alaptalanul vitatták a kölcsönszerződés alperes általi felmondásának jogszerűségét jogosulti késedelemre, illetve az együttműködési kötelezettség alperes általi megszegésére hivatkozással. A Ptk. 302. §-a szerint jogosulti késedelmet keletkeztet a szerződésszerűen felajánlott teljesítés visszautasítása, a megfelelő teljesítéshez szükséges intézkedések, illetve nyilatkozatok megtételének elmulasztása, továbbá a nyugta kiállításának elmaradása, vagy az a tény, ha a jogosult a kiállított értékpapírt nem adja vissza. A felperesek nem jelölték meg, hogy a jogosulti késedelem fentiek szerinti - a törvényben taxatív megjelölt - esetei közül melyik megvalósulását állítják, és nem tettek olyan tényelőadást sem, amely alapján a jogosulti késedelem fent felsorolt eseteinek bármelyike megállapítható lenne. Nem fogadható el az az érvelésük sem, miszerint az IMF és a Kormány között 2009-ben létrejött szerződésben vállalt állami garancia lehívásának elmulasztásával követett el az alperes a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe ütköző, azaz az együttműködési kötelezettségének megsértését jelentő mulasztást. Egyrészt ugyanis egyetért az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint a perbeli kölcsönszerződésből, mint magánjogi jogügyletből fakadó jogvita elbírálása szempontjából az IMF és a Kormány közötti megállapodás irreleváns. Másrészt a Magyar Állam és az IMF közötti szerződés felperesek által idézett - és álláspontjuk szerint az alperesi felmondás jogszerűtlenségét megalapozó - rendelkezése szerint a Kormány a háztartások átutemezett jelzálogtartozásaival kapcsolatban vállalta, hogy a hitel átutemezett részére 80 %-ban garanciát nyújt bizonyos feltételekkel. A perbeli kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség azonban nem tartozik a háztartások átutemezett jelzálogtartozásai körébe, következésképpen a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös, hogy az alperesnek, illetve jogelődjének módjában állt volna-e az állam és az IMF szerződése alapján igénybe venni az állam által vállalt garanciát.

A felperesek fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes fellebbezési eljárással kapcsolatos - ügyvédi munkadíjból álló - költségét, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése szerint a perérték alapján megállapíthatóhoz képest a (6) bekezdés alapján mérsékelt összegben határozta meg, figyelemmel az alperesi képviselő fellebbezési eljárásban kifejtett munkájának időszükségletére.

Ugyancsak elvesztességére figyelemmel kötelezte az ítélőtábla a felpereseket az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére.

Szeged, 2015. december 9.

Dr. Szeghő Katalin sk.  
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.  
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.  
táblabíró